ETELÄ-SAVON
MAAKUNTALIITTO

10.4.2018

ASIANTUNTIJALAUSUNTO, Ympäristövaliokunnan kuuleminen

Etelä-Savon maakuntaliitto kiittää mahdollisuudesta kommentoida hallituksen esitystä eduskunnalle maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevaksi lainsäädännöksi.

Nykyiset maakuntaliittojen ja ELY-keskusten alueidenkäytön tehtävien siirtyminen maakuntien toiminnaksi tuovat synergiahyötyjä maakuntatason suunnitteluun ja kuntien alueidenkäytön edistämiseen. Maakuntakaavoituksen osalta lakiesityksessä on varsin onnistuneesti ratkaistu kuntien kytkeminen maakuntakaavaprosesseihin jatkossa.

Maankäyttö- ja rakennuslain muutosesityksessä ei kuitenkaan ole onnistuttu tarkastelemaan riittävän laajasti tulevien maakuntien roolia alueiden käytössä. Eri lakimuutoksissa on nykyiset ELY-keskuksen tiedoksisaannit ja muutoksenhakuoikeudet esitetty likimain sellaisenaan siirrettäväksi Valtion lupa- ja valvontavirastolle. Muutoksissa ei ole huomioitu maakuntien keskeistä roolia esim. maakunnallisten rakennussuojelukysymysten suunnittelijana ja edistäjänä eikä maakunnallisten maankäytön, maiseman-, vesien- ja luonnonsuojelun kysymysten suunnittelijana ja edistäjänä. Laissa ollaan antamassa maakunnille em. tehtäväalojen osalta edistämistehtäviä, muttei riittävän laajasti välineitä huolehtia edistämistehtävästä. Tällä puutteella on liityntäpintaa myös lakipakettiin tehtyyn muutokseen, jossa yleisen edun valvontaan ei osoitettaisi yksittäistä tahoa. Ko. muutos korostaa entisestään tarvetta tarkistaa lakipakettia maakuntien tiedoksisaannin, lausuntomenettelyjen ja muutoksenhakuoikeuksien osalta:

- Maankäyttö- ja rakennuslain osalta pykälää 127 on esitetty muutettavaksi siten, että asetuksesta siirrettäisiin uusi neljäs momentti, jossa arvokkaan rakennuksen purkumenettelystä tulee tiedottaa valtion lupa- ja valvontavirastoa (nyt ELY-keskusta). Myös maakunnalla on arvokkaiden rakennusten arvojen edistämisessä intressi mm. maakuntakaavassa arvotettavien ja osoitettavien maakunnallisten rakennuskohteiden kautta, joten pykälän neljättä momenttia tulee muuttaa siten, että rakennusvalvontaviranomaisen tulee tiedottaa asiassa myös maakuntaa. Ilman tätä muutosta maakunnilla ei olisi mahdollisuutta seurata maakuntakaavoissa maakunnallisesti arvokkaiksi arvioimiensa rakennusten arvojen säilymisestä.
- Maankäyttö- ja rakennuslain pykälää 192 on esitetty muutettavaksi siten, että valitusoikeus rakennuksen purkamista koskevasta päätöksestä on myös valtion lupa- ja valvontavirastolla

Mikonkatu 5
50100 Mikkeli
Puhelin 015 321 130
Faksi 015 321 1359
www.esavo.fi

(nyt ELY-keskuksella) silloin, kun rakennus on valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävä. Myös maakunnalla on arvokkaiden rakennusten arvojen edistämisessä intressi mm. maakuntakaavassa arvotettavien ja osoitettavien maakunnallisten rakennuskohteiden kautta, joten pykälän toista momenttia tulee muuttaa siten, että myös valitusoikeus asiassa on myös maakunnilla.

- Maakunnalla on arvokkaiden rakennusten arvojen edistämisessä intressi. Lakia rakennusperinnön suojelemisesta tulisi muuttaa pykälän 7 ensimmäisen momentin osalta siten, että ennen rakennuksen suojelua koskevan päätöksen tekemistä on valtion lupa- ja valvontaviraston pyydettävä lausunto asiasta rakennuksen sijaintikunnan ja Museoviraston lisäksi aina myös maakunnalta.
- Maakunnalla on mm. alueidenkäytön sekä maiseman-, vesien- ja luonnonsuojelun edistämisen intressi ympäristölupiin, joten ympäristönsuojelulain pykälän 42 toista momenttia tulee muuttaa siten, että Valtion lupa- ja valvontaviraston on pyydettävä lausunto lupahakemuksen tarkoittaman sijaintikunnan lisäksi aina myös sijaintimaakunnalta. Tämä tulee tehdä, jotta ensimmäisen momentin 2-kohdan sijaintimaakunnan terveydensuojeluviranomaisen näkemyksen lisäksi maakunta pystyy antamaan myös maakunnan muun toiminnan näkökulmasta kommentit vireillä olevaan lupahakemukseen. Lisäksi lain pykälän 191 ensimmäisen momentin kohtaa 3 tulee täydentää siten, että luvan kohteena olevan toiminnan sijaintikunnan lisäksi myös sijaintimaakunnalla on valitusoikeus ympäristölupapäätöksistä.
- Maakunnalla on mm. alueidenkäytön sekä maiseman-, vesien- ja luonnonsuojelun edistämisen intressi maa-aineslupiin, joten maa-aineslain pykälän 7 toinen momenttia tulee muuttaa siten, että lupaviranomaisen on pyydettävä Valtion lupa- ja valvontaviraston lausunnon lisäksi aina lausunto maakunnalta momentin ehtojen mukaisissa tilanteissa (eli milloin alueella on valtakunnallista tai muutoin huomattavaa merkitystä luonnonsuojelun kannalta tai alueella on merkitystä vesien suojelun kannalta). Lisäksi pykälän 20 a ensimmäisen momentin kohtaa 4 tulee täydentää siten, että luvan kohteena olevan toiminnan sijaintikunnan lisäksi myös sijaintimaakunnalla on valitusoikeus maa-aineslain mukaisesta lupapäätöksestä.
- Maakunnalla on mm. alueidenkäytön sekä maiseman-, vesien- ja luonnonsuojelun edistämisen intressi luonnonsuojelulain mukaisiin päätöksiin, joten luonnonsuojelulain pykälän 61 kolmatta momenttia tulee muuttaa siten, että asianomaisen kunnan lisäksi myös maakunnalla on valitusoikeus muissa kuin korvausta koskevissa luonnonsuojelulain mukaisissa asioissa. Saman lain pykälää tulee muuttaa samasta syystä siten, että valtion lupa- ja valvontaviraston lisäksi myös maakunnalla on valitusoikeus valittaa ko. pykälän perusteella.

Pentti Mäkinen
Maakuntajohtaja
Etelä-Savon maakuntaliitto